

Protocol verzuim & thuiszitten

In dit protocol staat beschreven wat de definities en kaders zijn met betrekking tot verzuim en thuiszitten en hoe wij binnen CorDeo Scholengroep werken als het gaat om leerlingen waarbij sprake is van verzuim of (dreigend) thuiszitten.

Onze ambitie is dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen en dat op school kunnen volgen. Wij willen voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten. Wanneer er toch sprake is van thuiszitten, willen wij dat de leerling zo snel mogelijk op een passende plek weer kan deelnemen aan het onderwijs.

Definities verzuim en thuiszitten¹

Scholen zijn wettelijk verplicht om ongeoorloofd verzuim bij de leerplicht te melden. Het gaat dan om:

- **Relatief verzuim**
De leer- en kwalificatieplichtige leerling is zestien uren in vier opeenvolgende weken ongeoorloofd afwezig.
- **Luxe verzuim**
De leer- en kwalificatieplichtige leerling is zonder toegekend verlof buiten de schoolvakanties om afwezig in verband met vakantie.
- **Langdurig relatief verzuim/thuiszitten**
De leer- en kwalificatieplichtige leerling staat wel ingeschreven bij een school en is langer dan vier weken opeenvolgend afwezig zonder dat er sprake is van een vrijstelling.
- **Absoluut verzuim/thuiszitten**
De leer- en kwalificatieplichtige leerling staat niet ingeschreven bij een school en beschikt ook niet over een vrijstelling. Wanneer een leerling is vrijgesteld van de leerplicht, is de leerling formeel geen thuiszitter (meer).

Wat te doen bij ongeoorloofd verzuim (<4 weken)?

Type verzuim	Verantwoordelijkheden van de school
Relatief verzuim	<p>School meldt het verzuim binnen vijf werkdagen bij de leerplicht-ambtenaar. Het verzuim mag eerder gemeld worden, nl. wanneer er zorgen zijn over de oorzaak van het verzuim, de maatregelen tegen het verzuim geen effect hebben of als de leerling vertrokken is van school en het onduidelijk is of de leerling op een andere school ingeschreven staat.</p> <p>Door middel van de handelingsgerichte cyclus wordt in kaart gebracht aan welke doelen er gewerkt wordt en of er sprake is van specifieke onderwijsbehoeften die noodzakelijk zijn om de doelen te behalen. Het ondersteuningsteam en/of de orthopedagoog/psycholoog vanuit OnderwijsPunt kan hierbij betrokken worden.</p>

¹ Definities zijn ontleend aan de beschrijving van Ingrado, de brancheorganisatie voor de leerplicht.

	School ziet ouders als educatieve partners en betreft ouders als ervaringsdeskundigen zoveel mogelijk bij de (leer)ontwikkeling van en besluitvormingsprocessen over hun kind.
Luxe verzuim	<p>School meldt het verzuim binnen vijf werkdagen bij de leerplichtambtenaar.</p> <p>School ziet ouders als educatieve partners en betreft ouders als ervaringsdeskundige zoveel mogelijk bij de (leer)ontwikkeling van en besluitvormingsprocessen over hun kind.</p> <p>Tip: zorg dat je op de hoogte bent van de richtlijnen in jouw gemeente. Gemeentes gaan hier verschillend mee om. Bel bij twijfel de leerplichtambtenaar. En overleg met collega-locatiedirecteuren over hoe zij met dergelijke situaties omgaan.</p>
Dreigend thuiszitten	<p>Er wordt een gesprek gevoerd met ouders waarin wordt besproken: feiten met betrekking tot het verzuim, de gewenste situatie, stimulerende factoren om de gewenste situatie te halen, mogelijke oplossingsrichtingen die bijdragen om het verzuim terug te dringen of te verminderen. Daarnaast worden er afspraken gemaakt met betrekking tot de vervolgacties en evaluatie.</p> <p>De leerling wordt vervolgens besproken in het ondersteuningsteam van de school waarbij externe deskundigen geconsulteerd worden. Ouders worden aangemoedigd om bij dit gesprek aanwezig te zijn.</p> <p>School vraagt de schoolbegeleider van OnderwijsPunt in een zo vroeg mogelijk stadium om een analyse te maken van de kind-, school- en gezinsfactoren die het verzuim veroorzaken, versterken of in stand houden.</p>

Onze aanvullende afspraken

Bij zorgen over (ziekte)verzuim voert de school altijd een gesprek met de ouders en de leerling. Bijvoorbeeld wanneer:

- een kind niet meer naar school toe wil.
- een kind regelmatig te laat komt.
- het onduidelijk is in hoeverre een kind belast kan worden.
- er twijfels zijn over de ziekte.
- ouders onvoldoende meewerken aan een plan om het (ziekte)verzuim te stoppen.

Bij twijfels of zorgen over het (ziekte)verzuim betreft de school altijd een partner. Afhankelijk van de situatie is dat de jeugdarts (GGD), schoolbegeleider van OnderwijsPunt, het wijkteam/sociaal team of het samenwerkingsverband.

Bij (dreigende) schorsing of verwijdering informeert de school de leerplichtambtenaar, het schoolbestuur en het samenwerkingsverband.

Wat te doen bij langdurig verzuim/thuiszitten (>4 weken)?

In de aanpak van (dreigend) thuiszitten staat de leerling en zijn/haar recht op een passend onderwijsaanbod centraal. De school is verantwoordelijk voor het bieden van zo passend mogelijk onderwijs en betreft daarbij de ouders en de leerling zelf bij het zoeken naar oplossingen. Ook als de school geen passend onderwijsaanbod heeft, is de school verantwoordelijk voor de continuering van de schoolloopbaan van de leerling en dus voor het proces om een passende onderwijsplek voor de leerling te vinden (zorgplicht). Een nauwe samenwerking met de leerplichtambtenaar, het regionale samenwerkingsverband en de jeugd- en gezinshulpverlening is daarbij noodzakelijk.

Wat doet de school?

- School doet de melding van verzuim bij de leerplichtambtenaar, het schoolbestuur en het samenwerkingsverband².
- School stelt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op waarin de analyse van de orthopedagoog/psycholoog, het ontwikkelingsperspectief (lange termijn), het plan van aanpak en afspraken over de uitvoering en evaluatie worden beschreven. Ook wordt er in het OPP een tijdpad weergegeven waarin de gestelde doelen behaald moeten worden. In het OPP wordt ook de betrokkenheid van het wijkteam, GGD, leerplicht, etc. beschreven.

Wat doet de leerplichtambtenaar?

- De leerplichtambtenaar doet onderzoek naar het verzuim door in gesprek te gaan met ouders en eventueel de leerling zelf.
- De leerplichtambtenaar neemt deel aan het ondersteuningsteam wanneer de leerling wordt besproken.
- De leerplichtambtenaar adviseert scholen rondom het signaleren, registreren en aanpakken van verzuim.³

Wat doet het wijkteam/sociaal team?

- Gezinscoach kan ouders, scholen en leerlingen ondersteunen met consultatie, begeleiding en advies.
- De betrokken gezinscoach neemt deel aan het overleg in het ondersteuningsteam.

Wat doet de GGD?

- Jeugdverpleegkundige of jeugdarts neemt op verzoek deel aan het overleg in het ondersteuningsteam op school.
- Wanneer er mogelijk sprake is van (psychische) ziekte of wanneer ouders welbevinden of gezondheidsredenen als oorzaak voor het verzuim noemen, kan de jeugdverpleegkundige of jeugdarts medisch onderzoek doen en adviseren over de voorwaarden om deel te nemen aan het onderwijs.

Wat doet het samenwerkingsverband?

- Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk om de ondersteuning die nodig is boven op de basisondersteuning te realiseren en is verantwoordelijk voor een dekkend onderwijsaanbod in de regio.
- Daarnaast adviseert het samenwerkingsverband de school en ouders bij het zoeken naar een passende onderwijsplek.

---

² Bij de volgende samenwerkingsverbanden is dit expliciet aangegeven het meest recente ondersteuningsplan: SWV PO Almere, SWV IJssel Berkel, SWV PassendWijs en SWV Unita. SWV Rijn en Gelderse Vallei heeft een verzuimkaart opgesteld.

³ Welke preventieve taken de leerplichtambtenaar uitvoert, verschilt per gemeente.

CorDeo Scholengroep is verbonden aan meerdere samenwerkingsverbanden. Ieder samenwerkingsverband heeft een eigen richtlijn opgesteld. Zoek de afspraken op die gelden bij jouw samenwerkingsverband.

Tip: Denk na over de communicatie naar ouders en klasgenoten over het verzuim/thuiszitten.

Route naar een passende onderwijsplek

Wanneer er sprake is van thuiszitten, wordt er met alle betrokken partners gezocht naar een oplossing en naar de meeste passende onderwijsplek. Daarbij worden alle ondersteuningsmogelijkheden onderzocht. De ondersteuningsbehoeften van de leerling, de school en de ouders staan daarbij centraal.

Bestaande mogelijkheden

De school verkent, samen met ouders en andere betrokken partners, de mogelijkheden voor passend onderwijs op de eigen school.

School en ouders kunnen een beroep doen op onderwijs(zorg)consulenten⁴ wanneer er sprake is van een conflict tussen school en ouders over schoolplaatsing, verwijdering of het ondersteuningsaanbod. Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen op wie kosteloos een beroep gedaan kan worden. Wanneer er naast een passende onderwijsplek ook zorg nodig is voor de leerling, kan er een beroep gedaan worden op speciale onderwijszorgconsulenten.

De leerplicht zal altijd vragen of er een arts betrokken is bij de leerling. Schakel altijd de jeugdarts van de GGD in voor een onderzoek. Huisartsen zijn niet altijd bekend met de problematiek en routes rondom thuiszitten, waardoor het proces vertraagd kan worden.

Het is mogelijk om de leerling het lesprogramma (gedeeltelijk) thuis te laten volgen. Daarvoor is een vrijstelling van leerplicht van de leerplichtambtenaar nodig.

Vrijstelling van leerplicht

In de Leerplichtwet⁵ zijn drie soorten vrijstellingen opgenomen:

Vrijstelling voor een aantal uren onderwijs voor kleuters van vijf jaar

Deze vrijstelling is bedoeld om overbelasting te voorkomen. Bijvoorbeeld wanneer een hele schoolweek in het begin nog te vermoeiend is voor de leerling.

Aangepaste onderwijstijden, ook voor oudere leerlingen, is mogelijk in overleg en overeenstemming met de leerplicht en andere relevante betrokken, bijvoorbeeld schoolbegeleider/orthopedagoog.

Vrijstelling van inschrijving op een school

Een kind dat leerplichtig is, moet ingeschreven staan op een school. In een aantal gevallen kunnen ouders vrijstelling van deze 'inschrijvingsplicht' aanvragen. Dit is geen wenselijke optie. De belangrijkste gronden voor vrijstelling zijn:

- Artikel 5 onder a: het kind is om psychische of lichamelijke redenen niet in staat om naar school te gaan.
- Artikel 5 onder b: de ouders van de leerling hebben bezwaar tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen.

⁴ Voor meer informatie: www.onderwijsconsulenten.nl

⁵ Voor meer informatie over de leerplicht en kwalificatieplicht:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht/leerplicht-en-kwalificatieplicht>

- Artikel 5 onder c: het kind volgt onderwijs in het buitenland.

De vrijstelling geldt steeds voor één jaar. In geval van ernstige lichamelijke of psychische klachten kan in uiterste gevallen ook voor langere tijd vrijstelling worden verleend.

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

Soms kan een leerling vrijstelling krijgen om naar school te gaan. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van ziekte, schorsing, een religieuze verplichting, een huwelijk of een uitvaart (conform geldende Leerplichtwet).